



MENDEI HÍRADÓ

Önkormányzati tájékoztató 2016./II. szám

KEDVES MENDEI LAKOSOK!



Mende Község Önkormányzatának képviselő-testülete a 2016. évi költségvetését 2016. február 15-én fogadta el a 4/2016 (II.16.)sz. rendeletével. Célunk, a már elért működési színvonalat megőrizni kívánó igények, a szükséges felújítások, a kívánt fejlesztések és a szűkös lehetőségek egyensúlyának megteremtése.

Önkormányzatunk 2016 évi költségvetése 385 176 435 Ft. Ez tartalmazza a az önkormányzat állami támogatásait, az OEP támogatást, a helyi adó bevételeket, bérleti díjakat, valamint a tavalyi pénzmaradványunkat. Ezen összeg elsőre talán soknak tűnik, de higgyék el nem az. Az önkormányzat mint a település legnagyobb foglalkoztatója ha szinten akarja

tartani az intézmények működését és ha minimális fejlesztést hajt végre – vagyis a pályázatok önerejével számol – akkor 30 000 000 Ft működési hiánnyal szembesülünk. Ha ezt pályázati forrásból nem tudjuk lefedezni, akkor nagy baj van.

Az, hogy ez a pénz mire elég, bemutatom a kiadásokat. Az önkormányzat és intézményeinek személyi és dologi kiadásai összesen 252 981 179 Ft, ami magában foglalja a rezsi költségeket a közvilágítástól a közkefolyókig. Az alkalmazottak fizetésén spórolni továbbra sem tudunk, mivel az intézményeink létszáma kötött, a polgármesteri hivatalban, pedig most is kevesebben dolgozunk, mint amennyi létszám lehetne.

Az önkormányzat egyik legnagyobb kiadása a csatorna beruházás után fizetendő kamatkiadások 23 108 000 Ft, de az év végi elszámolásnál akár 30 000 000 Ft is lehet. 2015-ben a lakosok 2 176 000 Ft összegben nem teljesítették a lakástakarék felé történő befizetéseket, amit az önkormányzatnak kellett pótolni. Ha megkapjuk az adatokat a csatorna társulattól, akkor behajtunk minden kintlévőséget.

Továbbra is 16 52 000 Ft-ot fizetünk az Általános Iskola fenntartására (valamint elvonják központilag a gépjárműadó 60%-át ami erre acélra is megy), 7 620 000 Ft-ba kerül helyi autóbusz járat üzemeltetése.

TELEPÜLÉSÜNK KÖLTSÉGVETÉSE

Az új orvosi ügyeletet évente 1 200 000 Ft-tal támogatjuk. Továbbra is támogatjuk a helyi körzeti megbízott munkáját, a kóbor kutyák befogását biztosító Szomorú Szív Alapítványt.

Évi 2 900 000 Ft támogatást adunk az OÁZIS Idősek Otthonának, akik ellátják a házi gondozási, valamint a nappali szociális ellátási feladatokat.

A Mende Víz Kft. működési támogatását 8 000 000 Ft-ban terveztük. Nekik továbbra is nagy szerepük van az intézmények és a közterületek karbantartásban. Ebben az évben befejeződik a Fő utcai orvosi rendelő felújítása, amelyhez mintegy 8 000 000 Ft-ot tesz önerőként az önkormányzat. Felújítjuk a Hősök terét, kibővítjük a Téli utca közvilágítását, valamint befejezzük a rendezési terv készítését, amely összesen 12 millió forintba kerül.

A fenti fejlesztési terveken kívül több pályázat előkészítése folyamatban van, amelyek beadására az év első felében sor kerül. Ezek útfelújításra, épület felújításra vonatkoznak és a település legégetőbb problémáinak megoldását kívánjuk vele elősegíteni. Természetesen az utak kátyúzásnak meg kell történnie, mert ez tarthatatlan állapot, de amint a 30 millió forintos költségvetési hiányból látjuk, a fedezet nem áll az önkormányzat rendelkezésére, ezért is adtunk be veszély elhárításra pályázatot –un. vis maior – a Belügyminisztériumhoz. Remélem, kedvezően fogják elbírálni. A csatorna hálózat kiépítése befejezésre került, ami nagyon fontos előrelépés településünk életében, de az utak helyreállítása, járhatóvá tétele is legalább ennyire fontos és kardinális kérdés.

Nagyon impozáns lenne, ha így az utakkal kapcsolatos krízishelyzet megoldódna.

De, ez sajnos még nem így van. Szóval vigasz, hogy a Tápió térség 20 települése – ahol a csatornát közösen csináltuk – hasonló cipőben van, az útjaik szintén járhatatlanok. Minden megbeszélésen, minden tárgyalásomon, amelyeket a kormány tagjaival folytatatok az út problémáit felvetem, és kérem a segítségüket. Szóval így a problémákat ismerik, tudnak az utak minőségéről, én bízom benne, hogy segíteni is fognak. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy 100%-os ígéretet még senkitől sem kaptam eddig.

2016. március 1-től folyamatosan 31 fő közfoglalkoztatottal dolgozunk a település megszépítésén, amelyre összesen 37,5 millió forintot nyertünk.

Ez az év is nehéz lesz önkormányzatunk számára, de vallom, hogy a településünkön a fejlődés nem állhat meg. Ezért dolgozunk a képviselőkkel és a hivatal dolgozóival, de egyre nehezebb ilyen finanszírozás mellett lakosaink érdekeinek, igényeinek teljesen és azonnal megfelelni.

Kaszanyi József
polgármester

Impresszum:

Mendei Híradó 2016./II. szám

Kiadja: Mende Község Önkormányzata
2235 Mende, Fő út 14.

Kiadásért felelős: Kaszanyi József polgármester

Szerkeszti a Szerkesztő Bizottság

Nyomdai előkészítés és kivitelezés:

SK. Marketing Kft. 2220 Vecsés, Bánya utca 5.



KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Testületi hírek!

Mende Község Önkormányzatának képviselő-testülete 2016. első két hónapjában négy testületi ülést tartott.

Az új jogszabályi változásoknak megfelelően módosításra kerültek az intézmények alapító okiratai, az önkormányzat szervezeti és működési szabályzata. A január 1-től új formában működő családsegítő- és gyermekjóléti intézmény szervezeti és működési szabályzatának elfogadása.

A február közepén megtartott testületi ülésen a képviselők elfogadták a 2016. évi költségvetést, amelynek részleteit külön cikkben mutattuk be.

A képviselők a február végi testületi ülésen beszámolót hallgattak meg a Cegléd Katasztrófavédelmi Kirendeltségének 2015. évi munkájáról. Ezen az ülésen döntöttek a Mende Víz Kft. nonprofit szervezetté történő válásáról, valamint a kölcsönei napi díj emelésének mértékéről.

A testületi ülések jegyzőkönyvei a

www.mende.hu weblapon megtekinthetők.

Dr. Mona Gyula

címzetes főjegyző

Adó felajánlás

Kedves Olvasó! Újra itt a lehetőség, hogy adója 1%-át felajánlja. Ha teheti, támogassa vele a községünkben működő egyesületeket, alapítványokat!

Köszönjük!

Kedvezményezett neve:

Polgárőrség:

adószáma: 18697823-1-13

Mende Labdarúgó SE

adószáma: 18293065-1-13

Géza Fejedelem Általános Iskola Alapítványa:

adószáma: 18670361-1-13

Mende Tánccsoport Alapítvány:

adószáma: 18710058-1-13

Tüdőszűrés

Értesítem a tisztelt lakosságot, hogy a tüdőszűrő vizsgálat 2016. április 15-től április 20-ig tart. Helye: Pusztaszentistván Fejlesztési tér 2. szám alatt lévő „iskola épülete”. Ideje: minden nap 8⁰⁰–18⁰⁰

A TÜDŐSZŰRÉS A FELNÖTT LAKOSSÁG SZÁMÁRA AJÁNLOTT VIZSGÁLAT!



A szűrővizsgálat 40 év feletti lakosoknak évente egy alkalommal ingyenes. 40 éves kor alatt, illetve munkahelyi alkalmassági vizsgálatához a vizsgálat díja 1700 Ft, mely az OEP által országosan elrendelt összeg. A befizetés a szűrőállomáson kapható csekken történik. A 14-18 év közötti gyermekek szűrése ingyenes, de beutaló és szülői beleegyező nyilatkozat szükséges. A törvény által kötelezettek, illetve a 18 évnél idősebb tanulóknál, akiknek az oktatási törvény ezt előírja, a vizsgálat természetesen ingyenes.

A befizetéshez szükséges csekk előzetesen beszerezhető a Polgármesteri Hivatalban.

Panasz nélkül is lehet beteg.

A vizsgálat alkalmas a TBC illetve sok más tüdőbetegség időben történő felismerésére!

Kérjük a vizsgálatra vigye magával személyi igazolványát, TB kártyáját, illetve ha van az előző évi tüdőszűrő igazolást.

Wagner Istvánné

Iskolai étkezés befizetés

Április hónapban:

2016. április 6. szerda

7⁰⁰-8⁰⁰ Géza Fejedelelem Általános Iskolában

9⁰⁰-15⁰⁰ Polgármesteri Hivatalban

2016. április 8. péntek

7⁰⁰-8⁰⁰ Géza Fejedelelem Általános Iskolában

9⁰⁰-11⁰⁰ Polgármesteri Hivatalban

2016. április 11. hétfő

7⁰⁰-8⁰⁰ Géza Fejedelelem Általános Iskolában

9⁰⁰-17⁰⁰ Polgármesteri Hivatalban

pótbefizetés:

2016. április 13. szerda

7⁰⁰-8⁰⁰ Géza Fejedelelem Általános Iskolában

9⁰⁰-15⁰⁰ Polgármesteri Hivatalban

Május hónapban:

2016. május 9. hétfő

7⁰⁰-8⁰⁰ Géza Fejedelelem Általános Iskolában

9⁰⁰-17⁰⁰ Polgármesteri Hivatalban

2016. május 11. szerda

7⁰⁰-8⁰⁰ Géza Fejedelelem Általános Iskolában

9⁰⁰-15⁰⁰ Polgármesteri Hivatalban

2016. május 18. szerda

7⁰⁰-8⁰⁰ Géza Fejedelelem Általános Iskolában

9⁰⁰-15⁰⁰ Polgármesteri Hivatalban

pótbefizetés:

2016. május 20. péntek

7⁰⁰-8⁰⁰ Géza Fejedelelem Általános Iskolában

9⁰⁰-11⁰⁰ Polgármesteri Hivatalban

Dr. Mona Gyula

címzetes főjegyző

Helyreigazítás

Az előző Mendei Híradóban nem jó telefonszám jelent meg a közvilágítás bejelentéséhez. Nem az ÉMÁSZ-hoz kell bejelenteni, hanem az ELMIB Csoporthoz. **Telefonszám: 06-40/200-817.**

Dr. Mona Gyula

címzetes főjegyző

Különbusz márc. 15-én

Értesítjük a Tisztelt Lakosságot, hogy a községi március 15-i ünnepségére való eljutás megkönnyítése érdekében külön buszjáratot indítunk. 16²⁰-kor indul Pusztaszentistván – Játsszótérről, 16⁴⁰-kor Dózsa György út végéről a Hősök Terére, este pedig 19¹⁵-kor indul vissza a Polgármesteri Hivatal elől.

Dr. Mona Gyula

címzetes főjegyző

Felhívás adófizetési határidőkre

Tájékoztatam Önöket, hogy az idei évben átfogó adóellenőrzés lesz mind a gépjárműadó, mind pedig az iparüzési adó tekintetében. Kérem, hogy a bevallási/bejelentési, valamint a fizetési határidőkre fokozottan figyeljenek. Befizetéseiket a kiküldött csekken vagy a következő számlákra teljesíthetik:

Gépjárműadó számla:

11742056-15392055-08970000

Iparüzési adó beszedési számla:

11742056-15392055-03540000

Az első félév gépjárműadó és iparüzési adóelőleg befizetési határideje: **2016. 03. 16.**

Az iparüzési adóbevallások és iparüzési adó megfizetésének határideje: **2016. 05. 31.**

A második félév gépjárműadó és iparüzési adóelőleg befizetési határideje: **2016. 09. 15.**

Farkasné Mladoniczki Viola

Adó osztály

Háziorvosok szabadsága

Tavaszi időszakban Dr. Marosi Gyöngyi 03. 11., és 03. 21–03. 25., Dr. Dóczi Ildikó 04. 11–04. 19. között lesz szabadságon.

Dr. Dóczi Ildikó

Dr. Marosi Gyöngyi

Tisztelt Mendei Lakosok!

A Római Katolikus Egyházközség tagjai kezdeményezésére Mende Község Önkormányzat Képviselőtestülete hozzájárult a temetőben lélekharang elhelyezéséhez. A lélekharang megvalósulása céljából adománygyűjtést indítanak el a szervezők.

A lélekharangot Gombos Miklós harangöntő mesternél, a tradicionális harangok készítőjénél rendelnénk meg, előzetes helyszíni szemlén már egyeztetést folytattunk a mesterrel és a tervezővel.

A lélekharangot a ravatalozó épület főbejárata és a gabion kerítés között faoszlopokból készült haranglábon helyeznénk el, hogy hangja méltóságteljesen kíséresse el a halottat az utolsó útjára.

Bízom abban, hogy a lakosság összefogásával ismét megvalósulhat egy nemes cél, és kérem az adománygyűjtőket fogadják szeretettel.



Mende Község Önkormányzata az adományoknak elkülönített számlát nyitott lélekharang adományszámla néven.

A számlaszáma:

11742056-15392055-10300002.

Az adományokat átutalással a fenti számlaszámra is köszönettel várjuk.

Kaszanyi József

polgármester

Az orvosi rendelő felújítása képekben



Szelektív hulladék elszállításának rendje

Dátum	03.	04.	05.	06.	07.	08.	09.	10.	11.	12.
Csomagolási hulladék	15.	19.	17.	21.	19.	16.	20.	18.	15.	20.
Zöld hulladék	nincs	7., 21.	5., 19.	9., 23.	7., 21.	4., 18.	8., 22.	6., 20.	10., 24.	nincs

NŐNAPI KÖSZÖNTŐ

Takács László
A Nő

Nőnapra

Mikor a Teremtő egyszer jót akart tenni,
egy Nőt alkotott, kit majd öröm lesz szeretni.
Szépségből alkotta, és sok ezer virágból,
a világmindenség forró csillagporából.
Formálgatta testét nagy-nagy szeretettel,
beletette lelkét sugárzó örömmel.
Majd illatba burkolta öröme okául,
s adta a világnak jósága jutalmául.
Mikor látta művét nagy sikerré válni,
kihirdette azt is, hogy fontos őt szeretni.
S bár ott van az a tövis minden rózsaszálon,
a Nő a legjobb tette ezen a világon.
Majd miután látta, hogy művével mit tett.
Üzent a világnak, hirdette a tettet.
Ezen alkotásom szívvel adtam néktek,
becsüljétek őt meg mindaddig, míg éltek.
Legyen majd egy ünnep, hol elmondhatjátok,
Nő nélkül az élet kín, gyötrelem, átok.
És ha egyszer néktek véget ér az élet,
élteteken túl is őket szeressétek.



NÉZZÜNK RÁ E NAPLÓRA

Nézzünk rá e naplóra, vagyis lépünk be az E-naplóba!

Mint sok gyerekes családban élő, már egy ideje szembesültem az e-napló jelenségével. Középiskolába járó testvéreimnél már elég rég óta használják, így nem volt idegen számunkra, mikor a mi kicsi iskolánkban is bevezetésre került.

Gondoltam, megpróbálom most két szemszögből bemutatni a naplót: mint magánember, és mint iskolai dolgozó.

Magánemberként kifejezetten örültem ennek az újításnak. Sokkal könnyebb nyomon követni gyermekeinket. Nincs több be nem írt jegy, nincs több pluszba beírt jegy, nincs több olyan hiányzás, amikről nem tudunk, nincs több „nem tudtam, hogy dolgozatot írunk” kifogás. Minden tökéletesen fel van tüntetve a naplóban, lépünk csak be bátran a felületre. Naprakész órarend, hiányzások pontos statisztikája, bejelentett dolgozatok megírandó időpontja, a kapott osztályzat típusa, üzenetek az iskolai élettel kapcsolatban, dicsérek, büntetések, mikor nem írt a gyermek házi feladatát, mikor volt hiányos a felszerelése, igazolható a szülő még hiányzást...Tényleg mindent megtalálhatunk, amikről csak tudni érdemes gyermekeink tanulásával kapcsolatban.

Persze, tudom sokak számára idegen az internet világa, de ez egy egyszerű felület, könnyen használható. De, hogy még egyszerűbb legyen a dolog, iskolánk informatikusa, Bálint Sándor a szülői értekezletek alkalmával tartott egy rövid oktatást az e-napló használatáról.

Mint iskolai dolgozó napi szinten szembesülök az e-napló másik oldalával is. Láttam a kialakulás folyamatát, a tanulási időszakot.

Mert bizony a tanárainknak is meg kellett tanulni használni, hiszen sokan közülük nem a mai digitális világban nőttek fel. De megtanulták. Az órák közötti szünetek jó részét azzal töltik, hogy beírják a jegyeket, a hiányzásokat, az óra anyagát vagy éppen az értesítéseket. Látva azt a nem kis munkát, amit az e-naplóra fordított iskolánk, a tanáraink, gondoltam, megkeresem Bálint Sándort, és megkérdezem, mit lát a statisztikában, mennyire használják a szülők az e-naplót. Be kell valljam, a kapott információ elkésztető volt...

Osztály	Létszám	Nincs szülői hozzáférése	Osztály	Létszám	Nincs szülői hozzáférése
1.a	16	3	5.a	17	2
1.b	14	4	5.b	16	4
2.a	18	6	6.o	32	11
2.b	16	2	7.o	25	5
3.a	22	4	8.o	24	12
3.b	14	9	Összesen:	236	66
4.o	22	4			

A statisztika szerint januárban belépő szülők száma 102, február 19-ig még csak 79.

Mikor erről beszélgettem Bálint Sándorral, elmondta, hogy látja, mennyire nincs kihasználva az e-napló. Az okát nem teljesen érti, de elmondta, hogy ha esetleg belépési nehézségek lennének, arra megoldást lehet találni iskolánk honlapján, de a személyes segítség elől sem zárkozik el.

„Ha bárkinek segítségre van szüksége, jöjjön be, keressen meg, és szívesen segítek. Arra is nyitott vagyok, hogy tartsunk egy összevont szülői értekezletet, ahol szívesen megmutatom, hogyan kell használni a felületet.” (Bálint Sándor)

Azt hiszem, bátran mondhatom, minden probléma elhárításra kerül, csak éljünk a lehetőséggel, hogy figyelemmel kísérhessük gyermekeink minden mozzanatát, legalább az iskola világában.

Szőcs-Rádi Anita
(pedagógia asszisztens)

Itt a meteorológiai tavasz, kisebb-nagyobb hullámszásokkal, de folyamatosan növekszik a hőmérséklet. A Magyarországon élő kullancsok közül több faj ilyenkor már aktív életet él és fertőzik az embereket és az állatokat. A kullancs közvetítette fertőzések leggyakrabban csípéssel (nyállal) történnek. A két legfontosabb betegség, ami kedvenceinket veszélyezteti a Babesiózis és a Lyme-borreliózis.

Babesiózis

A babesiosis egyre gyakrabban előforduló súlyos vérszegénységgel járó megbetegedés kutyákban, amely gyors állatorvosi beavatkozás hiányában végzetes is lehet. A betegség kórokozója (Babesi Canis) a vérben élősködik és a vörösvértestek szétesését okozza. Fertőzött állatban a tünetek a csípés után pár nap múlva jelentkeznek. A betegség kimenetele igen változatos lehet. Gyógykezelés hiányában az állat néhány nap alatt elpusztulhat, de az időben észrevett betegség akár néhány nap alatt is meggyógyítható.

Tünetek

Leggyakoribb a heveny forma, ami jellegzetes tünetekkel jár: nagyon magas láz, nyugtalanság, bágyadtság, étvágytalanság, sárgaság, kiszáradás és rohamos lesoványodás, vérfesték vizelés miatt sötétbarna vizelet, de ez gyakran csak a betegség kezdetén mutatkozik, sőt az idült, elhúzódó esetekben hiányozhat is. Előfordulhatnak idegrendszeri tünetek is: ingadozó járás, a végtagok gyengesége, bénulása.

A betegség gyógyítása

Szerencsére ma már rendelkezésre áll olyan injekciós készítmény, amellyel súlyos esetben 48 óra múlva megismételt beadással hatékonyan kezelhető a betegség. Ez azonban csak abban az esetben igaz, ha a kezelés még a betegség kezdeti stádiumában megtörténik.

Elhúzódó esetben a vérfesték vizelés a vesékben olyan fokú károsodást (veseelfajulás) okoz, amely már visszafordíthatatlan. Ezért az első tünetek jelentkezésekor haladéktalanul forduljon állatorvoshoz!



A betegség megelőzése

Elsődleges fontosságú a kedvenc állatunk megóvása a kullancsok csípésétől. Sétáltatás után alaposan vizsgáljuk át az állatot, és a kullancsokat azonnal távolítsuk el, még akkor is, ha az eltávolítás esetleg a kullancs fejének beszakadásával jár. Az eltávolítás során kerülni kell a kullancs potrohának összenyomását, mert ezzel mechanikusan a sebbe nyomhatjuk a kullancs esetlegesen fertőzött váladékait. A leghelyesebb erre a célra speciális kullancskiszedő csipeszt vagy -kanalat használni.

Ma már számos készítmény kapható a kullancsok távoltartására (rácseppentős oldatok (spot on), spray, nyakörv, ultrahangos kullancsriasztó), melyekkel tartós és biztos védelmet nyújthatunk kedvencünknek. Amennyiben a kullancsveszély fokozott, akár kombinálhatjuk is ezeket a kezelési módokat. Az optimális védelem kiválasztása érdekében érdeklődjön állatorvosánál.

Lyme kór

A Lyme kórt a Borrelia burgdorferi nevű baktérium okozza kutyákban és emberben egyaránt. A kórokozót a fertőzött kullancsok hordozzák, és azok csípésével jut be a szervezetbe, ahol a véráram segítségével szétszóródik a szervezetben, és főként az ízületekben huzamosabb ideig megtelepszik. A betegség emberre is veszélyes, a fertőződés ebben az esetben is kullancscsípés útján következik be, azonban ki kell hangsúlyozni, hogy a fertőzést a kutyától közvetlenül nem lehet elkapni. A kutyáknak azonban szerepük lehet az ember fertőződésében azáltal, hogy a kullancsokat bundájukban hazaviszik, így azok az ember környezetébe juthatnak. Emiatt is fontos a kutyák kullancsok elleni védelme.

Tünetek

Emberek esetében nagyon jellemző a csípés körül kialakuló bőrpír a fertőzés korai szakaszában, azonban kutyáknál ez nem mindig fedezhető fel, így a diagnózis felállítása rendszerint nem könnyű, gyakran csak laboratóriumi vizsgálattal lehetséges.

Leggyakrabban a gazdiknak a kutya étvágytalansága tűnik fel illetve fájdalmat jelez az állat. Az ízületek fájdalmassága miatt a beteg kutyákra az óvatos járás a jellemző. Esetenként magas láz is kíséri a fenti tüneteket. A sántaság és az ízületek megduzzadása egyik lábról a másikra "vándorolhat". Ha nem kerül a kutya állatorvoshoz, a sántaság elmúlhat, majd hetekkel-hónapokkal később ismét visszatérhet.



A betegség gyógyítása

A betegség antibiotikummal (azitromicin) segítségével elpusztítható, azonban igen hosszadalmas, több hetes kúra szükséges a teljes gyógyuláshoz.

A betegség megelőzése

Szintén a megelőzés a leghatékonyabb védekezési forma. Sajnos már a városokban is számítanunk kell a kullancsok jelenlétére, úgyhogy a védekezés mindenhol indokolt ellenük. A számos kapható készítmény közül a kutya bőrére cseppenthető oldatok, illetve jó minőségű nyakörvek váltak be a leginkább. Hatásuk megbízható, és kellően hosszú ideig tart. Emellett, ha gyakran járnak kullancsokkal erősen fertőzött területekre kirándulni, tanácsos kutyájukat beoltatni Lyme-kór elleni vakcinával is. A többihez hasonlóan ezt az oltást is évente szükséges ismételni, hogy a kutya védettségét fenntarthassuk.

A kullancsok eltávolítása

Fontos, hogy minden nagyobb séta után vizsgálja át kutyáját, ugyanis a betegség átvitelének valószínűsége nagyobb, ha a kullancs több mint 24 órán át a kutyában marad. A kullancseltávolításhoz ma már kaphatók speciális csipeszek, melyek használata megkönnyíti a műveletet. Ha ilyen nem áll rendelkezésre, a kullancsot egy csipesz vagy ujjai segítségével fogja meg, minél közelebb a kutya bőréhez, és határozott mozdulattal csavarja meg az óramutató járásával ellentétes irányba, és közben húzza kifelé. Vigyázzon, hogy ne nyomja szét ujjával a kullancsot, ugyanis a Lyme-kór kórokozója a bőrön át is bejuthat az ember szervezetébe. A közhi-delemmel ellentétben, soha ne kenje be a kullancsot olajjal vagy krémmel, mivel az miközben haldoklik és megfullad, nagyobb eséllyel jutja a szervezetbe a benne lévő kórokozókat!

Dr. Popovics László
állatorvos

Tisztelt kutyatartó Gazdák! Ismét napirendre került a kutyák veszettség elleni oltása.

Az állategészségügyi hatóság felhívja a figyelmet a rókáról emberre és a háziállatokra (kutya, macska) terjedő veszettség járványügyi veszélyére. E veszély kizárólag a kutyák kötelező - valamint a macskák számára ugyan nem kötelező, de ajánlott - veszettség elleni rendszeres oltásával csökkenthető. A veszettség elleni védekezés részletes szabályairól szóló 164/2008 (XII.20.) rendelet egyértelműen kimondja, hogy minden három hónaposnál idősebb ebet veszettség ellen saját költségén az állat állat-egészségügyi felügyeletét ellátó szolgáltató állatorvossal beoltatni az alábbiak szerint: a három hónapos kort elértéket 30 napon belül, az első oltást követően 6 hónapon belül, ezt követően évenként.

A rendelet alapján az eb tartója köteles az állata állat-egészségügyi felügyeletét ellátó szolgáltató állatorvosnak bejelenteni, ha az állata a három hónapos kort elérte, elhullott vagy elkóborolt, vagy új tulajdonoshoz került. A változást az új tartási helyen az állata állat-egészségügyi felügyeletét ellátó szolgáltató állatorvos felé az új tulajdonosnak is be kell jelentenie. A bejelentésnek tartalmaznia kell a veszettség elleni legutóbbi immunizálás helyszínét, időpontját, és az immunizálási végző állatorvos kamarai bélyegzőjének számát és nevét is. A bejelentés történhet az oltási könyv bemutatásával is.

Mende községben a szolgáltató állatorvosok 2016 március és április hónapban az alábbi helyszíneken szervezik meg az összevezetett veszettség elleni oltásokat.

Az eboltási díjat a helyszínen kell fizetni, melynek összege az akciós időszakban 4 000 Ft.

Amennyiben a tulajdonos nem rendelkezik az előírások szerint sorszámozott oltási könyvvel, a KISÁLLAT EGÉSZSÉGÜGYI KÖNYV kiadásának díja 500 Ft

Felhívom a figyelmet, hogy veszettség elleni oltást kizárólag állatjelölő transzpenderrel (chip) megjelölt állat kaphat. Ennek behelyezését és a regisztráció elvégzését kérje állatorvosától.

Minden eb az oltás során testsúlyának megfelelő féregtelenítő tablettát kap, amelynek költségét az oltási díj tartalmazza.

Az ebnyilvántartás és az oltások meglétének ellenőrzése céljából 2016. évben ebösszeírásra kerül sor.

A veszettség elleni oltás alól elvont állatokat a hatósági állatorvos határozata alapján be kell oltani, és az állat tulajdonosával szemben a külön jogszabályban foglaltak szerint bírság kiszabására kerül sor, illetve az emberre egészségügyi szempontból veszélyes, valamint az állatok egészségét veszélyeztető beteg vagy betegsége gyanús ebet a települési önkormányzat állami kártalanítás nélkül köteles kiiktatni és szabálysértési eljárást lefolytatni.

Mende községben elérhető állatorvosok elérhetősége:
Dr. Popovics László Mende, Főu. 46/a.

Tel.: 06 20 5558264 www.noevet.hu

Dr. Vertetics Mónika Mende, Főu. 46/a.

Tel.: 06 20 30 3561846 rendel: szerda: 14-16 óra

Sülysáp Patak sétány 5. Állatorvosi rendelő

rendel: H-P 16⁰⁰-18⁰⁰ óra, K, Cs 08⁰⁰-10⁰⁰ óra

Dr. Ágoston István Sülysáp, Fő u. 36.

Tel. 06 20 9361731 www.allatorvossulyasap.hu

rendelési idő: H-P 16.00-18.00 óra

Dr. Ágoston István

Dr. Popovics László

magánállatorvos

magánállatorvos

Dr. Mona Gyula

címzetes főjegyző

március 12. szombat 8⁰⁰-10⁰⁰ óráig Állatorvosi rendelő Fő u. 46/a
március 30. szerda 8⁰⁰-10⁰⁰ óráig Mende Pusztaszentistván MÁV áll.
április 2. szombat 8⁰⁰-10⁰⁰ óráig Mende Dózsa Gy. u. 146.

Dr. Popovics László, Dr. Vertetics Mónika
Dr. Ágoston István
Dr. Popovics László, Dr. Vertetics Mónika



BÚCSÚZUNK KLÁRI ÓVÓ NÉNITŐL



*„Az ember értéke pedig abban rejlik,
amiben túlnő önmagán,
abban,
ami másokban megmarad belőle,
és amit másoknak jelent”*

/Milan Kundera/

Ézsöl Istvánné /Pinczel Klára/ 1927.március 11-én született Mendén. Az elemi iskola elvégzése után, a háborús évek alatt elszenvedett nehézségek ellenére, szülei vállalták tanítástát. Kezdetől fogva, már fiatal leányként is határozottan ragaszkodott ahhoz az elképzeléséhez, hogy óvónő szeretne lenni.

Látva gyermekük elhivatottságát, szülei beíraták Budapestre, a Szentlélek téren álló, Irgalmas Nővérek által működtetett Szent Lujza Óvónőképző Intézetbe. 1949-ben fejezte be tanulmányait és szerzett óvónői diplomát.

Pályakezdő óvónőként néhány hónapig Vecsésen dolgozott, majd 1949 novemberétől 1985 júniusig szülőfaluja, Mende óvó nénijeként gyakorolta hivatását a Fő úti óvodában. 1978 szeptemberéig egyedül, egy dajka és egy főzőnő segítségével nevelte, gondozta a község kicsinyeit. Többnyire 40-50 fő kis óvodást nevelt, oktatott nap, mint nap. A mese, ének, játékos torna, rajz foglalkozást és a gyermekekkel történő beszélgetést kötelező feladatként teljesítette. Fáradhatatlanul munkálkodott azon, hogy az óvoda gyer-



BÚCSÚZUNK KLÁRI ÓVÓ NÉNITŐL

mekek számára megteremtse a személyiségük fejlődéséhez szükséges feltételeket. A mindig kedves, jó humorú óvó nénit a szülők és a gyermekek is tisztelték és szerették. Egész egyénisége nyugalmat, szeretetet árasztott, amelyért viszonzásul sok-sok örömet, elégtételt kapott. Számos fénykép őrzi, amint óvodásai községi és óvodai rendezvényeken nagy sikerrel szerepelnek. 1978-tól számos új, pályakezdő kollégával került kapcsolatba. Bölcs és tapasztalt pedagógusként türelemmel, kellő tapintattal és humorral adott tanácsot, segítséget valamennyiünknek.

Töretlenül hitt abban, hogy gyermeket csak feltétel nélküli szeretettel lehet nevelni. Példát mutatott megjelenésével, hivatásszere



tetével, tettekkészségével. Óvodapedagógusi munkásságának elismeréseként, 2011. október 23-án Mendéért Emlékérem ünnepélyes átadására került sor számára.

ÓVÓ NÉNI kedvességét, mosolyát, vidámságát nem feledjük.

Búcsúzunk, de emléket örökre megőrizzük!

Juhász Sándorné
intézményvezető



1989-től, a rendszerváltoztatás óta lett január 22. a Magyar Kultúra Napja. 1823. január 22-én fejezte be Kölcsey Ferenc a Himnusz című versét, ami ugyan csak 5 év múlva jelent meg az Auróra című folyóiratban, mégis ez a borongós hangulatú vers lett a későbbiek folyamán az egyik nemzeti imánk. Ennek kapcsán ünnepeljük január 22-én a Magyar Kultúra Napját.



Községünkben is minden évben megemlékezünk erről a napról. Helyi és meghívott előadókkal rendszereztük már kultúránkat, és felelevenítettük egy-egy ágát, megerősítve ismereteinket dalokkal és táncokkal. De nem maradtunk csak kis hazánk határain belül, hanem kitekintettünk a leszakított országrészek kultúrájára is. Hallottunk már előadást Erdélyről, a Felvidékről, s idén a Délvidékről is. Az idén talán az eddigi legnagyobb számú közönség gyűlt össze, hogy meghallgassa a Szabadkáról meghívott Siflis házaspár előadását.



*„Amíg a kultúrához hűek maradunk
önmagunkhoz maradunk hűek”.
/Szerb Antal/*

Siflis Zoltán Balázs Béla díjas filmrendező összefoglalta a Délvidék történetét, amit egy Szabadkáról, a szecessziós városról vetített film követett.

Siflis Klára hírszerkesztő asszony egy megzenésített Kosztolányi versre hívta fel a figyelmünket. Mindezek előtt Szentmihályi Szabó Péter Adósunk Európa című versével hangolt rá bennünket Bátovszky István tanár úr az elmondottak befogadására. De nem csak az előadók készültek a Délvidék bemutatására, hanem Szántó Gáborné tanító néni és lelkes kis táncscsoportja is, akik délvidéki népi játékokat és táncot mutattak be. Nagyon szép dalokkal készült a Trefák Istvánné által vezetett „alkalmi” énekkar is. Külön ki kell emel nem Labadics Istvánné szólóénekes dalait.



Igazán jó érzés, hogy erre a két csoportra mindig számíthatok, ha valamilyen szervezésről van szó. Köszönöm a munkájukat és hozzáállásukat. De köszönöm dr. Mona Gyula jegyző úr és Lekrinszki Helga könyvtáros technikát biztosító munkáját is. Azt mondanom se kell, hogy a megemlékezésünk keretét a Himnusz és a Szózat eléneklése adta.

Dr. Csernik Zoltánné
ny.tanár

A házastárs öröklésére vonatkozó szabályozás változása az új Polgári Törvénykönyv tükrében
2014. március 15. napján hatályba lépett a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény, amely alapvető változásokat hozott a korábbi szabályozáshoz képest a házastárs öröklése tárgyában.

A régi törvény szerint a törvényes örökös az örökgyógy gyermeke, illetve gyermekei voltak. Ha valamelyik gyermek nem örökölt, helyébe az ő leszármazói léptek. A házastárs ebben az esetben a vagyon hasznélvezeti jogát örökölte (ún. özvegyi jog), amely jog holtáig, vagy új házasságkötéséig illette meg. Az özvegy leszármazó hiányában a vagyon tulajdonjogát örökölte meg. Az új Ptk. ezen akként változtatott, hogy bevezette a házastárs „állagöröklését”. Lássuk, hogy ez mit is jelent pontosan a különböző esetekben.

1./ Az örökgyógy van leszármazója

Ebben az esetben a házastárs (özvegy) egyrészt megöröklő a holtig tartó hasznélvezeti jogot (özvegyi jogot) azon az ingatlanon, amelyet az elhunyt házastársával közösen használt, és özvegyi jogot örököl az ebben az ingatlanban található berendezési és felszerelési tárgyakon, azonban az ingatlant és a berendezési és felszerelési tárgyakat a leszármazó(k) örököli meg. Ez a hasznélvezeti jog már nem szűnik meg az özvegy új házasságkötésével sem, hanem holtáig megilleti.

Minden más vagyon (többi ingatlan, gépjármű, megtakarítás, kötvény, részvény, festmény, egyéb műtárgy, stb.) vonatkozásában a házastárs egy „gyermekrészt” örököl. Ez konkrét példával szemlélítve azt jelenti, hogy amennyiben a házaspárnak egy gyermeke volt, akkor a gépkocsit pl. a gyermek és a túlélő házastárs fele-fele arányban megörököli; két gyermek esetében pedig mind a gyerme-

kek, mind a házastárs 1/3 részt örököl.

2./ Az örökgyógy van leszármazója, de van öröklésre jogosult szülője

Ebben az esetben az örökgyógy házastársa örököli az örökgyógyval közösen lakott lakást, és a hozzá tartozó berendezési és felszerelési tárgyakat.

Minden más vagyon vonatkozásában a hagyaték felét az örökgyógy házastársa örököli, a másik felét az örökgyógy szülei örökölik.

3./ Az örökgyógy van öröklésre jogosult leszármazója és szülője sem

Ha leszármazó és szülő nincs, vagy nem örökölt, az örökgyógy házastársa egyedül örököl. A házastárs öröklésből való kiesése nem változott az évek folyamán, továbbra sem örökölt a házastárs ha az öröklés megnyílásakor a házastársak között életközösség nem állott fenn, és az eset körülményeiből nyilvánvaló, hogy az életközösség visszaállítására nem volt kilátás.

Amennyiben ettől a szabályozástól bármely formában el kívánunk térni, akár a jövőbeli viták elkerülése céljából, akár más okból kívánjuk ezt megtenni, természetesen végrendelet útján erre lehetőségünk van bizonyos kötelező rendelkezések megtartása mellett.

Jogi tanácsadás

Tájékoztatom a Tisztelt Lakosokat, hogy az ingyenes jogi tanácsadást 2016. április hónap 1. napján (pénteken) 11 órától 12 óráig tartom a Polgármesteri Hivatalban. Bejelentkezés szükséges a 06-30/466-7304 telefonszámon, hétfőtől péntekig 10 óra és 16 óra között.

Elérhetőségeim: Tetlak Ügyvédi Iroda

Cím: 2235 Mende, Bem József tér 4.

Tel/fax: 06-29/703-693, Mobil: 06-30/466-7304

E-mail: dr.tetlak.krisztina@gmail.com

Dr. Tetlak Krisztina ügyvéd

A kellemes társaság, érdekes játékok, jó hangulat mellett vonzó és tartalmas témákkal várta a Babaklub februárban is a társaságot kereső édesanyákat, kicsiket.

Az első csütörtökön Gerendai Zsuzsannától a babajelbeszédéről hallhattunk, ki is próbálhattuk közismert dalocskákon, milyen az, ha a kicsik beszédfejlődését segítve a beszédünkkel párhuzamosan a kezünk is mozdul, hiszen az aprócska kezek korábban képesek tudatos mozdulat elvégzésére, mint a beszélőszervek.

Ezután a mosható pelenkákról tudhattunk meg rengeteg érdekes dolgot Zemen Il-dikótól, amik a köztudatban lévő tévhiteket segítettek eloszlatni bennünk. Megfogdostuk a szebbnél szebb pelusokat, kérdeztünk, ismerkedtünk ezzel a környezet- és családbarát szemlélettel.

A harmadik héten Budaváriné Bense Kornélia beszélt a Schüssler sókról, felhasználásuk lehetőségeiről. Nagyon hasznos ismereteket kaphattunk a kisgyermekeseket folyamatosan fenyegető gyakori betegségek ellen.

Az utolsó csütörtökön Kiss Veronika segítségével bepillantást nyerhettünk az EMK alapjaiba. Beszélgettünk a megállapodásról, alá-fölérendeltségi viszonyokról, a szükségletekről, a kritikáról. Több saját életből vett mindennapi problémát próbáltunk "másként" megközelíteni.

Ezek az „előadások” sokkal inkább beszélgetőkörök, hiszen maguk az „előadók” gyakorló anyukák. Az ő tapasztalataik nyomán jó hangulatú beszélgetések kerekedtek, és minden anyuka átélhet- te, hogy hasonló nehézségei, örömei vannak másoknak is. A tudat, hogy nem vagyok egyedül, megerősít, feltölt mindenkit! Várunk szeretettel márciusban is kicsiket, nagyokat egyaránt, a csatlakozás lehetősége folyamatos!

Márciusi program

2016. 03. 11.

Téma: Kötés horgolás alapjai

Előadó: Urbancsokné Tóth Mónika

Gerendai Zsuzsanna



Beiratkozás a 2016/2017. nevelési évre.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény 2015.szeptember 01-étől hatályba lépő rendelkezése szerint a gyermekek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi 4 órában óvodai foglalkozáson kell részt venni. Ez a kötelezettség azon gyermekekre vonatkozik, akik 2013. szeptember 01. előtt születtek és még nem járnak óvodába. Amennyiben az óvodai nevelésre kötelezett gyermek az óvodakötelezettségét külföldön teljesíti, a szülők kötelesek arról legkésőbb 2016. május 20-ig írásban értesíteni a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt. Ez a kötelezettség a szülőt akkor is terheli, ha gyermeke már óvodai jogviszonyban áll és óvodakötelezettségét a jövőben külföldön teljesíti. Ebben az esetben előzetesen köteles értesíteni a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőt. Az a szülő vagy törvényes képviselő, aki a szülői felügyelet, vagy gyámsága alatt álló gyermeket kellő időben nem iratja be, szabálysértést követ el. A szabálysértés pénzbírsággal is büntethető. Bölcsődénkbe a beiratkozás folyamatos, de az alábbi időpontban is várjuk mind az óvodába, mind a bölcsődébe beiratkozni szándékozókat.

A beiratkozás időpontja:

2016. április 19-20. 8⁰⁰ – 16⁰⁰ óráig

A beiratkozás helye:

Mesevár Óvoda – Bölcsőde

Mende, Fő u. 10. (Központi óvoda)

A beiratkozáshoz szükséges hivatalos okmányok:

- Születési anyakönyvi kivonat

- Lakcímkártya

- TAJ kártya

- Oltási könyv

(bölcsődei beiratkozás esetén)



2016. április 19-20-án intézményünk valamennyi óvodai és bölcsődei csoportjában nyílt nap keretében szívesen fogadják a kisgyermeknevelők és óvodapedagógusok az érdeklődő szülőket és gyermekeiket. (Kérjük, hogy pihenési időben 11.30-15.00 óráig ne látogassák csoportjainkat.

Juhász Sándorné
intézményvezető



MESEVÁR ÓVODA- BÖLCSŐDE HÍREI

Január 30-án és február 6-án került megrendezésre óvodásaink farsangi ünnepe a Szabadidőközpontban. Szülők, nagyszülők, ismerősök sokasága érdeklődéssel figyelte és jutalmazta lelkes tapssal a kicsinyek szereplését. Köszönjük minden kedves szülőnek az ötletes jelmezek készítését, a büféhez és a tombolához nyújtott segítséget.

Február 2-án a Fő u. óvodában „Mackó nap” elnevezéssel, nyílt nap megrendezésére került sor. Az óvó nénik csoportonkénti egyéni programmal készültek a délelőtti tervezésekor. Reggel a gyermekek és felnőttek közös, játékba csalogató vonatozással, csoportról-csoportra járva, zenére és mondókára vonulva köszöntötték e játékos mackónapot. Minden gyermek óvodába hozhatta otthoni kedvenc játék mackóját. A legkisebbek Süni csoportjában a „Mackó és a méhek” futó játékot játszottak, ahol méhkaptár és medvebarlang segítette az eligazodást. Mesedramatizálás, mesehallgatás után a szülőkkel közösen gyurmáztak, mackó síkbábót és mackófejet készítettek különböző technikával a gyermekek. A középsősök Törpíke csoportjában dalos játék, eljátszható mackó dalok, versek, mondókák, fogó játékok biztosították a gyermekek mozgását.



Képességfejlesztő játékok során/ pl. társas játék gumicukorral, fűzős játék- macis fűző lapokkal/ mutathatták be ügyességüket. A szülőkkel közösen mackó báb, só-liszt gyurma mackó lábnyom a gyermek öklének lenyomatával, kenyérből medve barlang, parafa dugóból mackó kép készült. Játék közben mézet és macis sütit kóstolgattak.



A legnagyobbak Micimackó csoportjában a tevékenységek tartalma, a medvék jellemzőinek, tulajdonságainak, életmódjának megismertetéséhez, a medvéhez kapcsolódó népszokások, hiedelmek ismeretéhez kapcsolódott. Drámajáték keretében élményszerűen jelenítették meg a barna medve élőhelyét, mozgását, erdei „szomszédait”, gyűjtögették az élelmet, készülődtek a téli álmra, majd Gyertyaszentelő napján kibújtak a barlangból. Játék közben mackó témájú mondókák, versek, dalok, verses mesék hangzottak el a gyermekek és az óvó nénik előadásában. Szülői segítséggel térbeli mackó készült hajtogatással, mackófej papírtányérból, macis leporelló kollektív rajzolással. A délelőtti az óvoda dolgozóinak „A játék mackó”c. mese előadásával zártuk.

Óvó nénik

FARSANG A BÖLCSIBEN

Az idei farsangon sem maradhatott el a jelmezes mulatság a Mesevár Bölcsiben.



Ezen a napon a bölcsőde kis lakói már reggel jelmezben érkeztek és az ebéd-időig tartó játékos délelőtti keretében megünnepeltük a farsangot.



Közben persze sokat nevettünk, táncoltunk, süttiztünk, nassoltunk, nagyon jól mulattunk.



Ezúton is köszönjük a bölcsődei gyermekek szüleinek a süteményeket, üdítőt, a sok ötletes jelmezt és a segítő együttműködést!

Bánfi Annamária



„ITT A FARSANG, ÁLL A BÁL....”

Február 13-án mi is álarcot, jelmezt öltöttünk, hogy eltöltsünk egy vidám, mesészerű, táncos délutánt.



Délután 2 órakor jelmezbe öltözött gyerekek lepték el az iskola tornatermet, ugyanis ekkor tartották az alsó tagozatosok a téltemető farsangi báljukat. A mulatság a jelmezesek felvonulásával kezdődött. Minden jelenlévő megcsodálhatta az ötletes jelmezeket, melyek jórészt a szülők, nagyszülők keze munkáját dicsérik. A zsűri a 71 jelmezes közül 15 jelmezt díjazott. Minden gyermeknek egy-egy tábla csokoládét adhattunk, amelyet Rigóné Lizicska Krisztina felajánlásaként kaptunk. Amíg a zsűri tanácskozott a maskarások vígan ropták a táncot. Akik elfáradtak, megéheztek, megszomjazztak felkeresték a büfét, ahol az anyukák szorgoskodtak, és derekasán állták a vásárolni kívánók rohamát.

Nagy sikert aratott az:

- 1.a **The cha-cha slide**
- 1.b **Katicabogárka**
- 2.a **Kicsi legő**
- 2.b **Nád a házam teteje**
- 3.a **Baj van a részeg tengerésszel, matróz tánc**
- 3.b **Hafanana**
- 4.oszt. **Bajor sörtánc meglepetés tánca.**

A tanulók nagy bánatára a zsákbamacska kevésnek bizonyult, a rengeteg tombola viszont pótolta ennek hiányát. A főnyeremény egy ajándékoszár volt, amelyet Kovács György és Kovács Györgyné állított össze. 3 gyermek nyerhetett lovas bérletet Paskóné Bán Brigitta felajánlásának köszönhetően, valamint 5 tanuló a büfében csemegézhet a Tamás Nelli tanárnő által felajánlott ajándékutalványokból. Az idő gyorsan elrepült, és így a mulatságnak is véget kellett vetni. Köszönjük a szülőknek a sok segítséget, tombolatárgyat, süteményt, üdítőt melyekkel hozzájárultak a bál sikeréhez.



„Aztán elcsendesedett a színes fergeteg. A repkedő, kápráztató foszlányok lankadtan elültek, és a farsang után elkövetkezett a hosszú, szigorú böjt...”

Horváthné Gyárfás Erzsébet
tanítónő



FELSŐS FARSANGI BÁL

2016. február 6-án megrendeztük a felső tagozatosok farsangi bálját a Szabadidőközpontban.

Ezt az eseményt mindig nagy készülődés előzi meg, így volt ez idén is. Kerékgyártóné Maka Erzsébet igazgatónő megnyitó gondolatai után, a bált a hagyományokhoz híven a 8. osztályosok keringője nyitotta meg. A 7. osztályosoktól 4 lány segítette ki a 8. osztályt, hogy a táncolni vágyó fiúknak legyen párja. A táncot idén is Szántó Gáborné tanította be, melyre már szinte tanév eleje óta készültek. A gyermekek a nyitótánc után felkérték tanáraikat, szüleiket, valamint hozzátartozóikat táncolni. A szép zene, a gyönyörű ruha, a jó koreográfia mindenki szemébe könnyeket csalt. Óriási sikert aratott idén is a nyitótánc.



A 7. osztályosoktól pedig igazán ötletes műsorszámot láthattunk, melyben a jelmez különlegessége adta a tánc lényegét. Játékos vetélkedők járultak még hozzá a jó hangulat megteremtéséhez. A szülők által felállított büfé pedig egész délután rendelkezésre állt.

Idén is nagyon sok tombolatárgy gyűlt össze, sokan térhettek haza nyereménnyel.

A farsangi bál ugyan véget ért a záró táncsal, de hiszem és tudom, hogy ez az esemény mély nyomot hagy mindenki életében, örök emlék marad gyerekeknek, tanárnak, hozzátartozónak egyaránt.

Nyéki Klára

pedagógiai asszisztens



Ezután kezdetét vette a farsangi „karnevál”, melyre a felső tagozatos gyermekek meglepetés műsoraikkal készültek. Az 5. a osztályosok cigány táncot táncoltak, az 5. b osztályosok egy modern táncot adtak elő, s kellékeikkel színesítették előadásukat. A 6. osztályosoktól két műsort is láthattunk 3 lány hip hop táncot adott elő, majd az osztály és néhány pedagógus a színpadra varázsolt a '80-as évek úttörő táborainak hangulatát.



A TÁNCPARKETT MESÉJE

Sok bált láttam az idei szezonban, de ez a bál igazi megmérettetés volt a Mendei Géza Fejedelelem Általános Iskola új szülői munkaközössége számára, akik első alkalommal szerveztek jótékonysági bált.



A péntek esti nyugalmat szorgos apuka, anyuka és pedagógus cipők verték fel: fáradhatatlanul hordták az asztalokat, székeket, eszközöket a terembe. Vasalták a terítőket, hajtogatták a szalvétákat, díszbe öltözött minden a nagy napra. Jólesett az éjszakai csend! Szombat délután 5 óra körül púderfel-

hőre ébredtem: sminkelték a fellépőket. Először csak pár ideges lépés volt a teremben, aztán egyre többen találták meg feladatukat a büfében, a felszolgálásban, a jegy és tombola árusításnál. Elegáns pincér-apukák osztották fel az asztal-labirintust, s gyakorolták a tálcával való zsonglörködést. Parkettacsikjaimban éreztem a Mood for Dance Zenekar hangolását. Hét óra tájban megérkeztek elegáns báli cipellőikben a vendégek. Ó, mennyi gyönyörű túsarok és lakkcipő! Kedves ismerősként üdvözöltem Kerégyártóné Maka Erzsébet igazgatónőt, aki köszöntötte a bál résztvevőit és sok sikert kívánt az új szülői munkaközösségnek az est sikeres lebonyolításához. Ezután Fazekas Livia, mint az iskola szülői munkaközösségének új elnöke – és ilyen minőségében, mint „első bálozó” – beszélt arról a jelentős összefogásról, amely segítette ennek a jótékonysági rendezvénynek megvalósulását, majd



A TÁNCPARKETT MESÉJE



ünnepélyesen megnyitotta a bált. Ez a kis szülői csoport célul tűzte ki, hogy a bál bevételéből ismét támogatja az osztálykirándulások szervezését! A terem elcsendesült, a fények kihunytak, majd megjelent kilenc charleston cipős, tollpántos, rojtos ruhás hölgy és kezdetét vette egy fergeteges nyitótánc.



Igazi táncparkettnek éreztem magam! Gratulálok a tehetséges szülőknek és pedagógusoknak, valamint tánctanáruknak, Szántó Boglárkának! Egy táncparkett életében az a legszébb pillanat, amikor kicsinek bizonyul. Ugyanis az ütemes rocky, twist, disco, mulatós vagy andalító dallamokra táncol-

ló közönség sokszor alig fért el rajtam! A táncoló talpak óráig hullámoztak, dübörögtek. Az asztalokról lehullott morzsákból éreztem a finom sütemények és a vacsora ízét. Éjfél után a tombolatárgyaktól roskadozó asztal is megszabadult terhé-
től – a szerencsés vendégek öröme. A mulatozás, jókedv vasárnap hajnalig tartott, és utána a fáradt, de szorgos szülők összesöpörtek és felfrissítettek, hogy újult erővel és fénnel várjam a következő programot a magam és a mendei lakosok örömeire!



A Szabadidőközpont táncparkettje
(lejegyzete: Polczer Csabáné)

ÉRDEKESSÉGEK MENDE MÚLTJÁBÓL I.

Tudta-e, hogy...

honnan származik és mit jelent a 'tót' szó?

Mende a XX. század elejéig többnyelvű településnek számított. Dokumentumok bizonyítják, hogy a hivatalos közegek latin írásbeliségén túl az emberek magyarul, tótul és svábul is tudtak. A lakosság nagy része tótul beszélt és a mindennapi érintkezésekben a tót nyelvet használta. Ezért joggal állították Mendéről, hogy „tót falu”. De a 'tót' nemcsak népcsoportra, hanem foglalkozásra is utalhat. Az ország különböző tájain az asszonyok örömmel várták a drótostótokat, akik megfoltozták edényeiket, kiélezték a késeket vagy kisebb „drótos” javításokat végeztek a ház körül. Ennek ellenére az elnevezés nem a foglalkozásra megy vissza. Az Árpád-házi királyok idején a magyarokkal együtt vagy környezetükben élő nyugati és déli szláv népek, elszlávosodott népelemek jelölésére szolgált (vö. Szlavónia ~ Tótország). Maga a szó indogermán eredetű, a 'thaut'-ból származik és „emberek közösségét”, „népet” jelentett. Kelta-illír vagy trák közvetítéssel került a magyar nyelvbe. Eleinte a szláv népekbe olvadt gepidák azonosítására, majd a Kárpát-medence szlávjainak jelölésére, az Árpád-házi királyok idején pedig már megkülönböztető népnévként használták. Hasonlóan ahhoz, ahogy a 'magyar'-t – utalva 'on-ugor' (jelentése: tíz törzs) eredetére – az angolok 'hungarian'-nek, a franciák 'hongrois'-nak, illetve latinul 'hungaricus'-nak, németül 'ungarischer'-nek, románul 'ungur'-nak stb. mondják. Később már a 'tótok' is átvették a szót identitásuk jelölésére, és ezzel a köznévvél határolták el magukat a többi szláv néptől, például a csehektől, a lengyelektől, a szerbektől, a vendektől.

A magyar nyelv azonban még napjainkban sem egyértelmű: nemcsak a belföldi elszlávosodott népelemeket – vagy akik magukat tótoknak tartják – nevezi tótoknak, hanem a felvidéki szlovákokat is (vö. Szlovénia)...

A népnév eredeti jelentéséből látszik, hogy a szónak nem volt pejoratív kicsengetése. Az az idők folyamán rakódott rá, és bizonyos kontextusban a mai napig él. Tulajdoníthatóan a tót nép és a szegénység, ruházatkodási és étkezési szokások, műveltségi szint közötti rosszindulatú társításoknak. Vegyük például szűkebb pátriánkat: bár igaz, hogy az 1700-as években Mendén a tótok többsége szolganépként, jobbágyként élt; a XIX. században sok gyermek volt kénytelen osztályt ismételni; az 1930-as években sokan jártak mezít-láb – még aratni is; 1945-ben volt, aki a lábbelire hivatkozva védekezett a hatóság előtt: azért nem tudott kirendelt közmunkára menni, mert nincs lábbelije..., de ezekből a tényekből egy népre, népcsoportra pejoratív minősítő tulajdonságokat aggatni több mint ostobaság.

A 'tót' megjelölés az utóbbi fél évszázadban veszített jelentőségéből. Az elmagyarosodás, a tót nyelv és népszokások visszaszorulása vagy elhalása, továbbá a politikai nyomás és a pejoratív konnotációk miatt egyre ritkábban használják. Úgy tűnik, hogy történelmi múlttá és hagyatékká válik. Ezzel a tendenciával igyekszik szembehelyezkedni az a törekvés, amely tovább ápolja – vagy több mint fél évszázad elteltével ismét feléleszti – a tót elődök vallási hagyományait, lakodalmas szokásait, népviseletét, a tót népzene és népdalokat.

Balogh Gábor
kutató

HÚSVÉTI VISSZAEMLEKEZÉSEK

Az ünnep a nagycsütörtöki szertartással kezdődött. Ezen a napon elhallgattak a harangok, nagyszombatig csak kereplőt használtak a templomi csengettyűk helyett is.

Este a templomi keresztől indult a körmenet a falu minden keresztjéhez, hogy „megkeressük Jézust”.



Nagyszombatán aztán elmentünk az esti misére, ekkor volt a feltámadási körmenet és már újra szóltak a harangok. Húsvét vasárnap is ünnepi mise volt. Hétfőn aztán jött a locsolkodás. Vártuk a legényeket festett tojással, az udvarlójuknak a lányok mindig piros szegfűt adtak.

Benyovics Mariska néni
visszaemlékezése

A billei, a temetői és a tanyákon lévő keresztnél megálltunk imádkozni. Másnap, nagypénteken énekeltük a templomban a nagypénteki passiót, mindig a Fejes Tanár Úr tanította be. Nagypénteken szigorú böjt volt, de be is tartottuk.



ÉRDEKESSÉGEK MENDE MÚLTJÁBÓL II.

Tudta-e, hogy...

honnan kapta a falu a nevét?

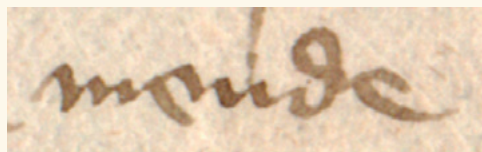
1898-ig nem voltak kötelező helység-névadási jogszabályok. Ennek ellenére a középkori helynevek igen nagy változatosságot mutatnak: vannak, amelyeket szentekről; másokat birtokosaikról; ismét másokat lakóik státuszai, földrajzi fekvésük, valamilyen jellemzőjük, tulajdonságuk, környezetük vagy éppen vicces formában neveztek el... Sajnos, nem ügyeltek arra, hogy az országban csak egy település viseljen ugyanolyan nevet. Ezért található több Mende, Bille vagy Szentistván az egykori Magyarországon.

A legtöbb település neve az eltelt évezredben sokat változott. Részben mert lakói elmenekültek és elnéptelenedett, részben azért, mert korábbi neve feladásra került vagy a település helye megváltozott. Az is előfordult, hogy új lakói, birtokosai vagy a hivatalos hatalom más nevet adtak neki. Ma már ritka az olyan település, amely közel egy évezreden keresztül változatlan elnevezéssel büszkélkedhetne.

Vonatkoztható ez Mendére is. – A mai Mende nevének hasonlósága és szóbeli egyezése ellenére sem azonos a középkori Mendével. De nézzük sorjában.

A régészeti leletek tanúsága szerint a területen már több mint 2500 évvel ezelőtt laktak emberek. Lakóhely-jellegét kisebb-nagyobb megszakításokkal napjainkig megőrizte. Írásos emlékek azonban csak az 1200-as évektől maradtak fenn, mégpedig azáltal, hogy a középkori oklevelek két, egymással szomszédos településrészt nevesítenek – Billét és Apátit.

Bille akkoriban nemesek birtoka volt, nagyjából a mai helyén, és északról határolta Apátit; Apáti pedig Bille, Oslár, Uri, Sáp-i János birtoka (~Gomba) és Péteri között terült el. Ez azt jelenti, hogy 'Mende' az 1300-as évek első felében ilyen néven még nem létezett. A helységnevet az oklevelekben 1411-től tudjuk nyomon követni. A névadás pontos ideje a rendelkezésre álló adatokból nem állapítható meg. Számomra az 1341 és 1411 közötti időszak tűnik a legvalószínűbbnek.



**Mende neve
az 1411-ben kelt oklevélben
(Forrás: DL 70787)**

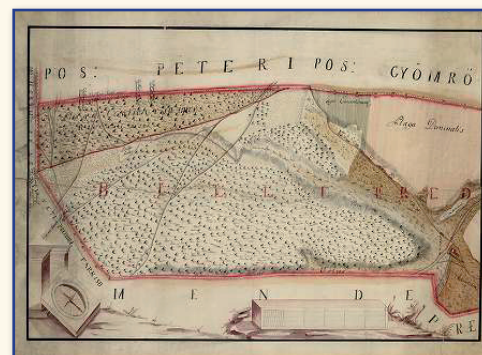
A „hogyan”-jára, vagyis arra, hogy hogyan jött létre, szintén csak következtetni tudunk.

Az egyik feltételezés szerint a terület Bille részét képezte, és királyi adományként került olyan személy birtokába, aki a Mende vagy ahhoz hasonló nevet viselte. Ugyanilyen erővel bír az a felfogás is, amely szerint 'Mendét' a jelzett időszakban Billéről és/vagy Apátiról (Apátelukeről ~ Apátelkéről) választották le, és a király adománybirtokként az egyik hűséges szolgájának juttatta. (Bármelyik feltételezés igaz lehet, mert 'Mende' évszázadokon keresztül a mai Pusztaszentistván és Billepuszta közötti keskeny sávot foglalta el, és területe mindvégig kisebb volt a másik kettőnél.)

ÉRDEKESSÉGEK MENDE MÚLTJÁBÓL II.

Az utóbbi évtizedek helységnév-kutatói biztosan állítják, hogy a település elnevezése személynévre (családnévre) vagy nemzetségnévre megy vissza. Az egykor élő személy vagy nemzetség mellett – a keletkezéstörténetén kívül – számos érv hozható fel. Az egyik egy 1324-ből származó oklevél: az oklevél szerint egy Mende-i (de Mende ~ Mendéről, Mendéből, Mende „nembeli”, mendebeli) személy a király megbízásából veszélyes szolgálatot teljesített, amiért az Erdélyben tartózkodó I. Károly király birtokot adományozott neki Pozsony vármegyében. (Bármennyire tetszetős, de ez nem jelenti azt, hogy az illető nemes innen származott volna, mert a falunk akkor még nem létezett.)

Vannak vélemények, amelyek a Mende nevet az erdélyi Mena nemzetséggel – vö. de genere Mena ~ Mena nembeli, Mena nemzetségbeli (1288) – hozzák összefüggésbe. Ezt látszanak alátámasztani az erdélyi vonatkozások: a már említetten kívül az, hogy 1326-tól Apátit szerzett birtokként a Zaránd vármegyei (zerindi) Buda nevű személy örökölte; Zaránd vármegye pedig Arad és Bihar vármegye között terült el.



Egy harmadik feltételezés szerint a falu neve egy gombai nemes nevéhez kapcsolódik: a gombai Nempze (máshol: Nemze) nevű személynek sziléziai érdemeire tekintettel I. Lajos király 1351-ben Billén földet adományozott. Az adományföld korábban Kozma fiainak, Lászlónak és Miklósnak a birtokát képezte, de ők magtalanul (örökös nélkül) haltak meg, és a birtok visszaszállt a királynak... A Nempze (Nemze) családnév és a helységnév közötti hasonlóság, valamint a földterület fekvése miatt okkal feltételezhető a helynév származtatása. Természetesen további változatok is lehetségesek. Közülük a német eredet mindenképpen figyelmet érdemel. A német származtatás azért indokolt, mert Szent István hatalmának megszilárdításában a németek jelentős szerepet játszottak. A király ezt birtokok adományozásával honorálta. A Mende név már 1093-tól megtalálható a német oklevelekben, és valószínűleg német közvetítéssel személynévként került hazánkba. A fentiekben tudatosan nem foglalkoztam a helységnév jelentéséből való levezetésével (melyik nyelven mit jelent a 'mende'), mert a szó jelentése esetünkben irreleváns, vagyis nem ad magyarázatot a „honnan” kérdésre. Bárhonnan származik a Mende-név, bármelyik verziót is fogadja el az ember, mindenestre Mende az évszázadok során névadója lett annak a völgynek, amelyben a falu fekszik (vö. Mendei völgy), valamint Billét és a „falut” elválasztó ároknak (vö. Mendei árok), ahol a XIX. század végéig to fogta fel a lezúduló vizeket.

**Balogh Gábor
kutató**

Emlékképek Mende életéből

Továbbra is meg kívánjuk mutatni Mende múltját képekben, ezért kérjük a kedves Lakosokat, hogy akinek olyan képe van, amit érdemes megjelentetni, hozza be nekünk, vagy küldje el a mende@mende.hu címre!



Családi fotó az 1940-es évek elejéről



Esküvői menet az 1950-es évekből



Kis-Pávások 1976-ban



Elsőáldozók 1974-ben



Barátok az 1950-es évek elején



Ünnepség az oviban 1975-ben



Leszerelő katonák az 1960-as évek elején

Mézes-mázás sertéssült, friss salátával



Így készítjük:

Az olajat, a mézet, az erős paprikát és a mustárt alaposan összekeverjük, majd beleszeli a fokhagymát, végül hozzáadjuk a kakukkfűvet is. A hússzeleteket sózzuk, borsozzuk, majd a mustáros, mézes pácba forgatjuk. Sütőpapírral bélelt tepsibe tesszük, a maradék páclét is ráöntjük.

Citromkenyér



Hozzávalók:

- 20 dkg liszt
- 1 teáskanálnyi sütőpor
- csipetnyi só
- 15 dkg porcukor
- 3 db tojás
- 1 dl natúr joghurt
- 30 ml citromlé
- 10 dkg vaj
- 2 citrom lereszelt héja

Így készítjük:

A cukrot a tojásokkal krémesre keverjük, hozzáadjuk a joghurtot, majd az olvasztott vaját, a citromlét, végül a sütőporral, sóval elkevert lisztet, közben belereszeljük a citromhéjat is.

A masszát sütőpapírral kibélelt hosszú formába simítjuk és 180 C fokos sütőben kb. 45 perc alatt készre sütjük.

Hozzávalók:

- személyenként 1 szelet csontos sertéskaraj
- fél dl olaj
- 3 evőkanálnyi méz
- 1 kiskanálnyi darált erős paprika (Erős Pista)
- 1 evőkanálnyi mustár
- 1 evőkanálnyi kakukkfű
- 2 gerezd fokhagyma
- só, bors
- a salátához: tepsisaláta, kígyóborka, sárgarépa, zsenge karalábé, újhagyma, fekete olajbogyó, joghurt

Alufóliával lefedve kb. 60 percig sütjük 250 C fokon, majd a fólia levétele után további 10 percig, hogy szép színe legyen. A salátához a zöldségeket megtisztítjuk, felaprítjuk és összekeverjük. Tetszés szerinti salátaöntettel tálaljuk.

REJTVÉNY GYERMEKEKNEK



Előző számunk rejtvényének helyes megfejtése:

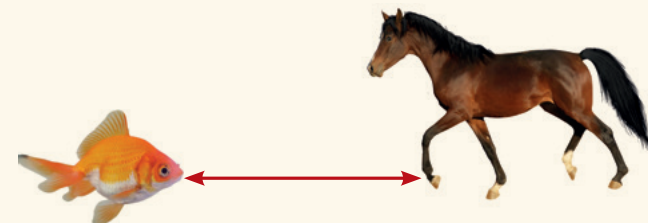
MARABU volt.

Gratulálunk a szerencsés nyerteseknek, akik 1-1 szabadon választott
32 cm-es pizzát nyertek a Rizzo Gastro Bar-ból:
Pados Zsófia, Huszák Bence, Bibecsi Sára

MICIMACKÓ JÁTSZÓHÁZ

**Új feladványunkhoz jó időtöltést kívánunk,
a nyeremény ismét 1-1 szabadon választott 32 cm-es pizza lesz a Rizzo Gastro Bar-ból!
A megfektéseket március 25-ig kérjük a mende@mende.hu címre elküldeni,
a nyertéseket e-mail-ben értesítjük 5 napon belül!**

A képrejtvények egy-egy kifejezést rejteneek!



x

ÉK ÉK ÉK ÉK ÉK ÉK

A

+ szokás



A circular logo consisting of the word "Túra" repeated multiple times in a dark red, serif font, arranged in a circle. The logo is centered on a light cream-colored background.

KOSSUTH LAJOS AZT ÜZENTE

Meghívó

MENDE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
EZÜTON MEGHÍVJA A TELEPÜLÉS LAKOSSÁGÁT AZ 1848/49-es FORRADALOM ÉS
SZABADSÁGHARC TISZTELETÉRE TARTANDÓ MEGEMLÉKEZÉSRE.

A megemlékezés 2016. március 15-én 17 órától
fáklyás felvonulással indul a Hősök teréről.

A felvonulást a Hagyományörző
Népi Együttes Zenekara kíséri

17³⁰ Koszorúzás a Szent István Parkban

18⁰⁰ Ünnepi műsor a Szabadidőközpontban
(Szent István Park 1. sz.)

Ünnepi beszédet mond:
Kaszanyi József polgármester

Közreműködnek:
Mesevár Óvoda gyermekei
Rozmaring Nyugdíjasklub tagjai
Hagyományörző népi együttes

